

Tehtävät Tennessee Williamsin näytelmään *Lasinen eläintarha* on laatinut Mattlidens gymnasiumin opettaja Kirsi Martikainen

I HENKILÖKUVAT KATKELMIEN PERUSTEELLA

Tutustukaa kolmeen näytelmän katkelmaan. Millainen kuva henkilöistä (AMANDA äiti, TOM poika, LAURA tytär ja JIM vieras) rakentuu katkelmien perusteella? Mitä tosiasioita saatte selville henkilöistä? Mitä tietoja henkilöistä saa parenteesien avulla?

Kootkaa henkilökuvat ideakartan muotoon paperille tai taululle. Keskustelkaa eri tulkinnoista ja niiden perusteluista katkelmien perusteella.

Kiinnittäkää huomiota katkelmien kieleen: Miten henkilöt puhuvat? Millaista sanasto on? Mitä kielen keinoja on käytetty luomaan tunnelmaa? Mitä henkilöiden välisistä suhteista saa selville katkelman perusteella?

Millaisia odotuksia näytelmän tapahtumista syntyy katkelmien perusteella?

Tehtävä sopii myös koko näytelmän lukeneille oppilaille, jolloin henkilökuvat kootaan koko näytelmän perusteella.

1. Katkelma näytelmän toisesta kohtauksesta:

”AMANDA: (Sormeilee onnettomana käsilaukkuaan) No, mitä me nyt sitte tehdään lopun elämäämme? Istutaan kotona ja katsotaan, kun elämä menee kulkueena ohitse? Viihdytetään itseämme tolla lasieläintarhalla – niinkö, kulta? Soitetaan iät ajat vaan noita loppuunsoitettuja äänilevyjä – jotka sun isäs tänne jätti tuskallisesti itsestään muistuttamaan – niinkö? Ei rakenneta itsellemme uraa liikemaailmassa – siitä me on luovuttu, koska me siitä kerran pikkusen hermostuttiin ja meille tuli vatsa kipeäksi? (Hän nauraa väsyneesti.) Mitä meille on tässä elämässä enää muuta tarjolla kun riippuvaisuutta muista ihmisistä? Mä tiedän sen hyvin, mitä naimattomista naisista tulee, jotka ei oo ikinä kouluttaneet itseään mihinkään toimeen. Niin monta semmosta tapausta mä olen nähny Etelässä – vanhojapiikoja, joita joku sisarenmies tai veljenvaimo juuri ja juuri sietää ja pitää asumassa! – vastahakosena nurkissaan elämässä – jossain huoneessa, niin kun hiirenloukussa, syrjään pantuna ihmisenä – jota ne yrittää maanitella lähtemään edes visiittiin edes jonkun toisen sukulaisen luo – pieniä naisia niin kun lintuja ilman omaa pesää – jotka koko ikänsä saa syödä nöyryyden kovaa leipää!

Sellastako elämää me itsellemme kaavaillaan? Mä vakuutan, että mitään muuta vaihtoehtoa mä en näe! (Hän pitää TAUON.) Se ei ole kovin miellyttävä vaihtoehto, eihän? Totta kai – jotkut tytöt - menee naimisiin. (Laura väänтелеe käsiään hermostuneesti.) Eiks ketään sellasta poikaa ole, josta sä joskus oisit tykänny?”

2. Katkelma näytelmän kolmannesta kohtauksesta:

”TOM: Kuule! Kuvitteletsä, että mä olen siihen varastoon jotenkin hulluna? (Hän kumartuu rajusti päin äitinsä hentoa olemusta.) Kuvitteletsä, että mä jotenkin rakastan Yhtyneitä Kenkätehtaita? Kuvitteletsä, että mä haluan viettää viiskymmentäviis vuotta siellä siinä – lastulevykomerossa! – siellä loisteputkien – valossa! Arvaa mitä? Mieluummin mä antasin hakata sorkkaraudalla aivot päästäni – kun menisin sinne joka aamu! Ja silti mä menen sinne! Joka kerta ku sä aamulla tulet ja kiljut, että ”Nouskaat auringon lailla!”, ”Nouskaat auringon lailla!” ni mä sanon itselleni, että ”Miten onnellisia onkaan vainajat!” Mutta mä nousen. Ja mä menen sinne! Kuudenkymmenen viiden dollarin kuukausipalkkaa vastaan mä luovun kaikesta siitä mitä mä ikinä uneksin olevani tai tekeväni! Ja sinä sanot että minä itse – minä itse, minä olen, ainoa asia, jota mä ajattelen. Siis – jos mä en ajattelis ketään muuta kun minua itseäni, ni mä olisin siellä, missä toikin on – nimittäin jossain POISSA TÄÄLTÄ! (Hän osoittaa isänsä valokuvaa.) Niin kaukana kun millään kulkuvälineellä ikinä pääsee! (On menossa äitinsä ohitse. Tämä tarttuu käsivarresta.) Älä tartu muhun, äiti!”

3. Katkelma näytelmän seitsemännestä kohtauksesta:

”JIM: Nyt mä muistan – sä tulit aina myöhässä sisään.

LAURA: Niin, se oli mulle niin hankalaa – päästä niitä rappusia ylös. Mulloli jalassa se tuki – se kopisi niin lujaa!

JIM: En mä ikinä mitään kopinaa kuullu.

LAURA:(Sävähtää omaa muistikuvaansa) Musta se oli – niinku ukkosen jylinää!

JIM: Ajatella, ajatella, mä en ikinä ees huomannu sitä.

LAURA: Ja kaikki oli aina jo istumassa kun mä tulin. Mun oli pakko kävellä Siitä kaikkien edestä. Se mun paikka oli siellä takarivissä. Mun oli pakko kävellä ja kopistella päästä päähän se koko käytävä ja kaikki katto!

JIM: Eihän sun nyt siitä olis tarvinnu olla kiusaantunu.

LAURA: Mä tiedän niin, mut mä olin. Se oli aina niin kauhee helpotus, ku sitte alettiin laulaa.

JIM: Aa, joo – just, nyt mä sain kiinni joo. Mä sanoin sua aina Siniruuks. Miks mä sua sillai rupesin kutsumaan?

LAURA: Mä olin kerran pois koulusta vähän aikaa, mulloli sinustulehdus. Sitte kun mä tulin takasin, ni sä kysyit et mikä mulloli ollu. Mä sanoin et mulloli ollu sinustulehdus – ja sä kuulit et mä olin sanonu – ’siniset ruusut’. Ja sillä nimellä sä sitte sen jälkeen aina kutsuit mua.

JIM: Toivottavasti sä et ollu siitä loukkaantunu.

LAURA: Ei, en –mä tykkäsin siitä. Ku mä en – tuntenu sillai –kovin monia...

JIM: Mä en nää yhtään, minkä takia.

LAURA: No – mulla oli – aika huono –alku.

JIM: Sä tarkoitat, ku sä olit tollai - -

LAURA: Niin – se niinku - - oli niinku välissä, mun ja - -

JIM: Ei sun sen ois pitäny antaa – sillai vaikuttaa!

LAURA: Mä tiedän, mut se –vaikutti – ja –

JIM: Sä olit arka ihmisten kanssa!

LAURA: Mä yritin et mä en ois ollu – mut mä en pystyny - -

JIM: Pääsemään sen yli?

LAURA: En, mä – mä en ikinä pystyny!

JIM: Mä luulen et ujous on semmonen juttu, josta pitää vaan vähä vähältä niinku treenata pois.

LAURA: (murheellisesti) Niin – niin, se varmaan - -

JIM: Se vie vaan aikaa!

LAURA: Niin - -

JIM: Ei ihmiset niin kauheita oo, ku ne oppii tuntemaan. Sun täytyy muistaa se. Ja kaikilla ihmisillä on ongelmia, ei sulla yksin, vaan kaikilla ihmisillä melkein on jotain ongelmia. Susta tuntuu, että sä oot se ainoa, jolla ne ongelmat on, et sä oot se ainoa, joka on pettyny elämässä. Mut ku sä katot vähä ympärilles, ni sä huomaat paljo ihmisiä, jotka on ihan yhtä pettyneitä ku säkin oot. Esimerkiksi mä toivoin, ku mä olin lukioss, mä toivoin, et mä tässä vaiheessa oisin jo paljon pidemmällä – siis kuuden vuoden päästä – ku mä nyt oon. Muistatsä miten uskomattomasti mua kehuttiin meidän vuosikirjassa?

LAURA: Joo! (Hän nousee ja menee pöydän luo.)

JIM: Että vuorenvarmasti minä onnistun ihan missä vaan, mihin mä vaan rupeen! (LAURA tulee takaisin mukanaan koulun vuosikirja.) Oi jumankauta! Siinähan se on! (Hän ottaa kirjan käsiinsä täynnään kunnioitusta. He hymyilevät toisilleen kirjan ääressä, yhteisen ihmetyksen vallassa. LAURA kyykistyy JIMIN vierelle, ja he alkavat lehteillä kirjaa yhdessä. JIMIN ystävällisyyden lämmössä LAURAN ujous vähitellen hälvenee.) ”

II TARKKAILUTEHTÄVIÄ NÄYTELMÄN KATSOMISEEN

Oppilaat voivat jakautua ryhmiin, joilla jokaisella on yksi tarkkailutehtävä näytelmän katsomisen ajaksi.

1. Tom, joka on näytelmän kertoja ja yksi henkilöistä, toteaa alkumonologissaan: ”Tämä näytelmä on muistikuva.” Mitä elementtejä näytelmässä käytetään luomaan mielikuva näytelmästä muistona?

2. Kiinnitä huomiota näytelmän lavastukseen ja valaistukseen. Miten näytelmän miljöön on luotu? Mikä merkitys eri esineillä ja kuvilla on? Millaisia elementtejä käytetään luomaan tunnelmaa?
3. Kiinnitä huomiota näytelmän musiikkiin: Millainen tehtävä musiikilla on näytelmässä? Miten musiikki kuvaa eri henkilöitä?
4. Miten näytelmän yhteiskunnallinen tausta tulee esiin näytelmässä? Mihin aikaan ja paikkaan tapahtumat sijoittuvat? Mitä viittauksia historiallisiin tapahtumiin ja yhteiskunnalliseen muutokseen näytelmästä löytyy?
5. Miten katkelmien perusteella luotu mielikuva henkilöistä erosi näyttämöllä nähdystä tulkinnoista? Mitä eroja ja yhtäläisyyksiä tulkinnoissa oli?

III TEHTÄVIÄ NÄYTELMÄN KATSOMISEN JÄLKEEN

Puretaan tarkkailutehtävät. Keskustellaan näytelmän tarinasta ja katsomiskokemuksesta. Ovatko näytelmän käsittelemä aihe ja teemat edelleen ajankohtaisia? Miltä näyttäisi nykypäivän 'lasinen eläintarha'?

NÄYTELMÄN SYMBOLIIKKA

Näytelmän ensimmäisessä kohtauksessa Tom sanoo monologissaan: ”Hän (Jim) on näytelmän realistisin henkilö, sillä hän on sanansaattaja todellisuuden maailmasta, josta me jossain mielessä elimme erossa. Mutta koska minulla, kuten runoilijoilla, on heikkous symboleihin, käytän tätäkin henkilöä symbolina; hän on se pitkään viipynyt mutta aina odotettu ”jokin”, jota varten ihmiset elävät.”

Näytelmässä on paljon myös muita symboleita, muun muassa lasieläimet, yksisarvinen, siniset ruusut, narsissit, elokuvat ja isän (valo)kuva. Mitä nämä symbolit merkitsevät? Mitä teemoja näytelmässä käsitellään, ja miten ne liittyvät käytettyyn symboliikkaan?

Miksi näytelmän nimi on *Lasinen eläintarha*?

NÄYTELMÄN LOPPU

Näytelmän lopussa Tom palaa kertojan rooliin ja kertoo, mitä hänelle tapahtui näytelmän tapahtumien jälkeen:

”- - Sitten yhtäkkiä sisareni koskee minua olkapäähän. Minä käännyn ja katson häntä silmiin... Voi Laura, Laura – mä yritin jättää sut taakseni – mut mä oon sulle uskollisempi kun mun oli tarkoitus! Mä kaivan taskusta savukkeen, ylitän kadun, syöksyn elokuvaan tai johonkin baariin, ostan drinkin, juttelen jollekin lähimmälle tuntemattomalle – mitä tahansa, mikä vaan puhaltais sammuksiin sun kynttiläs!

(LAURA kumartuu kynttilöiden ylle.)

Koska nykyään tän maailman valaisee salamat! Puhalla pois ne kynttiläs, Laura – ja sitten hyvästi...

(LAURA puhaltaa kynttilät sammuksiin.)”

Millaisen kuvan Tomin ja Lauran suhteesta saa näytelmän perusteella? Miten tulkitsitte näytelmän lopun?

IV DRAAMAN KEHITTELYÄ

Valitse yksi kirjoitustehtävä.

- a) Kirjoita Tomin roolissa kirje Lauralle sen jälkeen kun Tom on lähtenyt maailmalle ja huomannut ajattelevansa Lauraa usein.
- b) Kirjoita Lauran roolissa päiväkirjamuistiinpanot sen jälkeen, kun Jim on hyvästellyt hänet ja lähtenyt kotiin. ”JIM: Hyvästi nyt, Laura. Mä aion todellakin säilyttää sen muiston. Ja äläkä sä unohda sitä neuvoa, jonka mä sulle annoin. (Korottaa äänensä huutoon.) No terve sitte, Shakespeare! Kiitos vielä kerran, hyvä naiset. Hyvää yötä!”
- c) Kuvittele Amanda nykypäivän äidiksi. Kirjoita hänen tilitys omasta elämästään nykyaikana.
- d) Kirjoita toinen isän lähettämä postikortti, jossa hän selittää lähtöään ja elämäänsä.

VI DRAMATISOINTITEHTÄVIÄ NÄYTELMÄSTÄ

Ensimmäisen tehtävän voi tehdä joko luetun tai nähdyn näytelmän perusteella.

1. STILL-KUVAT

Jakautukaa neljän hengen ryhmiin ja valitkaa näytelmästä kolme mielestänne tärkeintä tilannetta. Miettikää, miten tilanteet voisi esittää still-kuvan muodossa, ja sopikaa roolijako. (Ryhmä siis näyttää kolme ’pysäytettyä’ kuvaa, joissa ei saa puhua.) Jokainen ryhmä näyttää valitsemansa ’kuvat’ vuorotellen ja jokaisen ryhmän esityksen jälkeen katsojilta kysytään, mitä he näkivät kuvissa. Tämän jälkeen ryhmä kommentoi itse kuviaan ja perustelee, miksi valitsi juuri nämä kohtaukset.

2. IMPROVISOIDUT KATKELMAT

Ryhmän tehtävänä on lukea oma katkelma ja sen jälkeen improvisoiden esittää oma katkelmansa muille. Useampi ryhmä voi tehdä improvisaation samasta katkelmasta. Lukemista valmistautumisaikaa noin 10 minuuttia.

I Katkelma näytelmän ensimmäisestä kohtauksesta

AMANDA: (pojalleen) Älä töyky ruokaa sormilla. Jos sun jollain pitää auttaa työntämällä, niin siihen tarkotukseen käytä leivänpalaa. Ja pureksi –pureksi! Eläimillä on vatsassaan sellasia elimiä, että ne pystyy nielemään ruokansa hienontamatta, mutta ihmisen täytyy pureksia ruokansa ennen kun se nielee. Syö hitaasti ruokasi ja oikeen nauti siitä. Hyvin valmistetussa ruoassa on paljon hienoja aromeja, joiden täytyy saada olla aikansa suussa, että niistä pääsee nauttimaan. Eli pureksi ruokas, päästä sylkirauhases toimimaan.

(TOM laskee kuvitteellisen haarukkansa päydälle verkkaisesti ja työntää tuolinsa kauemmas.)

TOM: Mä en ole pystynyt tällä illallisella nauttimaan en yhdestäkään suupalasta, koska sä jatkuvasti annat ohjeita, että miten ne pitää syödä. Sun takias mä juuri kaikki ateriani hotkin, koska sä niinku haukka kyttää jokaisista palaa jonka mä otan. Oksettavaa – vie kaiken

ruokahalun – tällanen keskustelu – eläinten eritteistä - ja sylkirauhasista – ravinnon hienontamisesta!

AMANDA: (keveästi) Temperamenttia on niinkun Metropolitanin diivalla! (Tom nousee ja astelee kohti olohuonetta.) Sä et ole saanu lupaa nousta pöydästä.

TOM: Mä poltan yhen tupakan.

AMANDA: Sä poltat liian paljon.

(LAURA nousee pöydästä.)

LAURA: Mä tuon sen hyytelön.

(TOM jää savukkeineen oviverhojen luokse.)

AMANDA: (nousten pöydästä) Ei, ei – ole sinä nyt talon rouva tällä kertaa niin minä olen neekeripalvelija.

LAURA: Mä oon tässä ylhäällä jo.

AMANDA: Istut nyt takasin paikalles –sun pitää pysyä raikkaana ja kauniina – jos vaikka tulee herravieraita!

LAURA: (istuu) En mä odota mitään herravieraita.

AMANDA: (menee keittokomeroon) Joskus sellasia tulee juuri silloin kun niitä vähiten odottaa! Oi mä muistan Blue Mountainissa yhdenkin sunnuntai-iltapäivän, kun - - (menee keittokomeroon)

TOM: Mä tiedän mitä nyt tulee!

LAURA: Niin. Mut anna sen kertoa.

TOM: Taas?

LAURA: Se rakastaa kertoa sitä.

II Katkelma näytelmän toisesta kohtauksesta

LAURA: Hei, äiti, mä tässä –(Hän viittaa hermostuneella eleellä seinällä olevaan kaavioon.

AMANDA nojaa taaksepäin suljettuun oveen, ja tuijottaa LAURAAN silmissään marttyyrin katse.)

AMANDA: Petosta? Petosta? (Hän riisuu hitaasti hattunsa ja käsineensä, silmissään yhä sama katkeransuloisen kärsimyksen täyteinen tuijotus. Hän antaa hatun ja hansikkaiden pudota lattialle –eleessä on mukana annos teatteria.)

AMANDA: (heikosti lähes kuulumattomalla äänellä) –En. – En. (Sitten lujemmin:) Minulla ei ollut voimaa – mennä Vallankumouksen Tyttärien kokoukseen. Totta puhuen mulla ei ollut rohkeutta mennä sinne! Mä olisin mieluusti löytäny jostain jonkun maan raon ja piiloutunu sinne ikuisiks ajois! (Hän kulkee hitaasti seinän luo ja irrottaa siitä kirjoituskoneen

näppäimistöä esittävän kaavion. Hän pitelee sitä edessään katsellen sitä hetkisen hellästi ja surumielisesti –sitten hän puraisee huultaan ja repii sen kahtia.)

LAURA: (arasti) Mitä varten sä äiti noin teit? (AMANDA tekee saman pikakirjoitusaakkostolle.) Mitä sä nyt- - ?

AMANDA: Miksi? Miksi? Miten vanha sä Laura olet?

LAURA: Kyllähän sä -äiti sen tiedät.

AMANDA: Mä luulin, että sä olet aikuinen ihminen; nyt vaikuttaa siltä, että mä olen erehtynyt. (Hän kävelee hitaasti sohvan luokse, vajoaa siihen, tuijottaa LAURAA.)

LAURA: Ole kiltti äiti äläkä tuijota mua tolla tavalla.

(AMANDA sulkee silmänsä ja painaa kasvonsa alas. Seuraa kymmenen sekunnin TAUKO.)

AMANDA: mitä me nyt oikeen tehdään, mitä meistä oikeen tulee, mikä meidän tulevaisuus on? (Seuraa jälleen TAUKO.)

LAURA: Onks nyt jotain tapahtunu –äiti? (AMANDA vetää syvään henkeä ja ottaa jälleen nenäliinan esiin. Seuraa sama taputtelutoimitus.) Äiti – onks nyt jotain – tapahtunu?

AMANDA: Mä olen ihan kohta kunnossa, mä olen vaan niin ymmälläni – (viiden sekunnin TAUKO) – elämän takia...

LAURA: Äiti, mä toivoisin, että sä kertoisit mulle, mitä on tapahtunu!

AMANDA: Niinkun sä tiedät, niin mun piti tänään iltapäivällä tutustua uuteen tehtävääni Vallankumouksen Tyttärissä. (kuva valkokankaalla:liuta kirjoituskoneita.) Mutta mäpä pysähdyin siinä Rubicamin liikeopiston kohdalla ja pistäydyin sinne kertomaan heille, että sulla on flunssa ja samalla kyselemään, että kuinka sä heidän mielestään siellä edistyt.

LAURA: Aa...

AMANDA: Ja mä menin sun konekirjoitusopettajas puheille ja mä esittäydyin, että mä olen sun äitis. Hän ei tienny, kuka sä olet. –Hän sanoi etttä ”Wingfield” – että ”ei meillä ole ketään sennimistä kirjoilla tässä koulussa!”

Mä vakuutin hänelle, että kyllä heillä on, että sä olet käyny heillä siellä tunneilla tammikuun alkupuolelta asti. ”Mahtaako nyt olla kysymys” sanoi hän, ”mahtaako nyt olla kysymys siitä hirvittävän ujosta pienestä tytöstä, joka ihan muutaman päivän jälkeen lähti koulusta pois?” - -
- Oi - - mä menin niin heikoksi, että mä en melkein meinannu pysyä jaloillani! - -

Viiskymmentä dollaria kurssimaksua, kaikki meidän suunnitelmat – kaikki mun toiveeni ja uskoni suhun – kaikki vaan viemäristä alas, sen tien, alas viemäristä. (LAURA vetää syvään henkeä ja nousee kömpelösti jaloilleen. Hän kävelee levysoittimen luo ja vetää sen käyntivalmiiksi.) Mitä sä oikeen teet?

LAURA: Aa...

III Katkelma näytelmän neljännestä kohtauksesta

LAURA: Tom! – Kello on melkeen seitsemän. Älä nyt hermostuta äitiä. (TOM katsoo häneen typerä ilme kasvoillaan. Anovasti) Puhu äidille tänä aamuna nyt. Sopikaa se nyt, pyydä anteeks siltä, puhu sille!

TOM: Se ei puhu mulle. Se tän mykkäkoulun on alottanu.

LAURA: Jos sä sanot sille vaan, että sä oot pahoillas, ni kyllä se rupee taas puhumaan sulle.

TOM: Oisko nyt niin kauheen iso tragedia – jos se ei puhu mitään?

LAURA: Hei –oo kiltti nyt!

AMANDA: (huutaa keittokomerosta) Laura –aiotsa tehdä, mitä mä pyysin, vai pitääkö mun nyt itseni panna päälle ja mennä ulos?

LAURA: Mä menen, mä menen – mä otan mun takin vaan! (Hän panee nykivin hermostunein elein päähänsä muodottoman huopakankaisen hatun katsoen samalla TOMIA anovasti. Hän ryntää kömpelösti ottamaan ylle takkinsa. Takki on AMANDAN entinen, sen leikkaus on kömpelösti uudistettu ja sen hihat ovat LAURALLE liian lyhyet.) Voita ja mitä muuta sitte?

AMANDA: (tulee keittokomerosta) Ei muuta kun voita. Käske niiden laittaa se tilille.

LAURA: Äiti – ku mä sanon niille niin, ni niille tulee aina se semmonen ilme.

AMANDA: Taivaasta voi sataa tuhkaa ja tulikiveä, mutta herra Garfinkelin kasvojenilmeet ei meitä satuta. Sano veljelles että sen kahvi jäähtyy!

LAURA: (ovella) Tee nyt niinkun mä pyysin, hei, tee. Hei?

AMANDA: Laura – nyt mene tai älä sitten mene ollenkaan!

LAURA: (rynnäten ulos) Mä menen –mä menen!

(Sekunnin kuluttua hän päästää huodon. TOM loikkaa pystyyn ja menee ovelle. Hän avaa oven.)

LAURA: Ei mitään. Mä kompastuin, mut ei mulle käyny mitään.

AMANDA: (kurkistellen huolestuneena hänen jälkeensä) Jos noilla portailla joku vielä kerran taittaa jalkansa, niin se haastetaan oikeuteen se vuokraisäntä, saa maksaa korvaukseks joka sentin, minkä omistaa! (Hän sulkee oven. Nyt hän muistaa, ettei hänen ole puhuminen TOMILLE, ja palaa toiseen huoneeseen.)

IV Katkelma näytelmän neljännestä kohtauksesta

TOM: (käheästi) Äiti. Mä – mä pyydän anteeksi. (AMANDA henkäisee nopeasti, väristen.) Hänen kasvonsa vääntyvät groteskiin ilmeeseen. Hän purskahtaa itkuun niin kuin lapsi.) Mä olen pahoillani siitä, mitä mä sanoin, kaikesta mitä mä sanoin, mä en tarkottanu sitä.

AMANDA: (nyyhkyttäen) Musta on tullu noita-akka, koska mä olen uhrautunu lasteni puolesta, mun lapseni on alkanu vihata mua.

TOM: Ei, ei ole niin.

AMANDA: Mä olen niin huolissani koko ajan, mä en pysty nukkumaan – mä olen niin hermostunu!

TOM: (ystävällisesti) Mä ymmärrän sen.

AMANDA: Kaikki nää vuodet mun on ollu pakko taistella yksinäni. Mutta sinä olet mun valttikorttini! Älä sinä petä mua, pysy sinä lujana!

TOM: (ystävällisesti) Mä yritän äiti tehdä parhaani.

AMANDA: (hyvin innokkaana) Yritäkin – niin sä vielä onnistut! (Tämä ajatus aivan hengästyttää häntä.) Sähän – sullahan on kaikkia lahjoja vaikka miten paljon! Molemmat mun lapseni – ne on poikkeuksellisia lapsia. Tiedänhän mä nyt sen! Ja mä olen siitä niin – ylpeä! Onnellinen ja – mä tunnen, että mulla on – niin paljon, mistä mun pitää olla kiitollinen, mutta – lupaa mulle poika yks asia!

TOM: No mikä?

AMANDA: Lupaa mulle, poika, että susta ei – ikinä tuu juoppoa!

TOM: (kääntyy virnistäen häneen päin) Musta ei ikinä tuu juoppoa, äiti.

V Katkelma näytelmän kuudennesta kohtauksesta

(AMANDA astuu ulos keittokomerosta ja tuijottaa LAURAA vimmastuneena, osoittaa käskevästi ovea.)

LAURA: Äiti, oo kiltti!

AMANDA: (kuiskaa hurjistuneena) Mikä sua oikeen vaivaa, senkin typerys!

LAURA (epätoivoisena) Ole kiltti, avaa sä se, oo kiltti!

AMANDA: Mä sanoin sulle, Laura, että minä en rupee tottelemaan sun oikkujas. Mitä varten sun just tällä hetkellä pitää päättää ihan kokonaan menettää järkes?

LAURA: Ole kiltti, oo kiltti nyt, ole kiltti ja mee sä!

AMANDA: Sun on pakko mennä sinne ovelle, koska minä en voi!

LAURA (toivottomana) En mäkään voi!

AMANDA: Minkä takia?

LAURA: Mä voin huonosti!

No niin voin minäkin – tommosta älyttömästä puheesta! Minkä takia te ette voi olla normaaleja ihmisiä veljes kanssa? Järjetöntä oikuttelemista, järjetöntä käytöstä! (TOM soittaa kelloa pitkään.) Mielettömyyttä menettelyä! Voitko sä yhdenkin syyn sanoa mulle – (huudahtaa

lyyriseen sävyyn:) Tullaan! Ihan hetkinen vaan! – minkä takia sun pitäis yhden ovenavaamisen takia olla peloissas? Nyt menet ja aukaset sen oven, Laura!

LAURA: Oi, oi – oi. .. (Hän tulee takaisin oviverhojen välistä syöksyy levysoittimen luokse, vetää raivokkaasti sen käyntiin ja panee soimaan.)

AMANDA: Laura Wingfield, nyt marssit suoraa päätä tonne ovelle!

LAURA: Joo – mä menen, äiti.

--- TOM: Laura, tässön Jim, tässön mun sisareni Laura.

JIM: (astuen sisään) Mä en tiennytkään, että meidän Shakespearella on sisko!

LAURA: (vetäytyen ovelta, jäykkänä ja täristen) Hyvää – hyvää päivää.

JIM: (sydämellisesti, ojentaen kätensä) Päivää!

(LAURA koskettaa epäröiden hänen kättään.)

JIM: Onpas sulla kylmä käsi!

LAURA: Niin, joo – mä oon soittanu tota levysoitinta...

JIM: Oot varmaan soittanu klassista musiikkia! Sun pitäs soittaa vähän semmosta swingiä, niin tulis vähän lämpimämpi!

VI Katkelma näytelmän seitsemännestä kohtauksesta (näytelmän loppu)

TOM: Minä en mennyt kuuhun, vaan paljon kauemmas –sillä pisin mahdollinen etäisyys kahden paikan välillä on aika. Melko pian äskeisen jälkeen sain potkut työstäni, koska olin kirjoittanut kenkälaatikon kanteen runon. Lähdin Saint Louisista pois. Laskeuduin viimeisen kerran tämän paloportaikon askelmat ja siitä pitäen seurasin isäni jalanjalkia yrittäen alituisella liikkeellä voittaa sen, minkä paikassa olin menettänyt. Matkustelin paljon ympäriinsä, kaupungit viuhuivat ohitseni niin kuin kuolleet lehdet – kirkkaat, värikkäät lehdet, mutta irtirepäistyt oksista. Olisin halunnut seisahtua - mutta jokin ajoi minua takaa. Se jokin yllätti minut äkkiarvaamatta, aina kun en osannut lainkaan sitä odottaa. Se saattoi olla kenties jokin tuttu sävelmä. Ehkä vain palanen läpinäkyvää lasia.---

Sitten yhtäkkiä sisareni koskee minua olkapäähän. Minä käännyn ja katson häntä silmiin... Voi Laura, Laura – mä yritin jättää sut taakseni – mut mä oon sulle uskollisempi kun mun oli tarkoitus! Mä kaivan taskusta savukkeen, ylitan kadun, syöksyn elokuviin tai johonkin baariin, ostan drinkin, juttelen jollekin lähimmälle tuntemattomalle – mitä tahansa, mikä vaan puhaltais sammuksiin sun kynttiläs!

(LAURA kumartuu kynttilöiden ylle.)

Koska nykyään tän maailman valaisee salamat! Puhalla pois ne kynttiläs, Laura – ja sitten hyvästi...(LAURA puhaltaa kynttilät sammuksiin.)